

LAPPENDEKEN WORDT NATUUR

Het Reigersbroek, tussen Sint Joost en Montfort, is een lappendeken. Percelen waar de maïs wel anderhalve meter hoog staat worden afgewisseld met delen waar de natuur zijn gang kan gaan. Door grond aan te kopen en te beheren ontstaat hier straks één aaneengesloten en robuust natuurgebied met een grote variatie planten- en diersoorten.

Vanuit de hoge uitkijktoren heb je een prachtig uitzicht over het Reigersbroek, dan valt ook meteen op dat het terrein meerdere gezichten heeft. Van oorsprong is het Reigersbroek een veenmoeras, tot het einde van de 19e eeuw vond hier turfwinning plaats. Voor de afwatering en het vervoer van de turf groef men dwars door het Reigersbroek de Vlootbeek. Later werd het gebied ontgonnen voor de landbouw. “Het karakteristieke veenmoeras maakte

plaats voor grasland en akkers, waar nu maïs en prei wordt geteeld”, vertelt Jos Berends, districtsbeheerder Midden-Limburg van Het Limburgs Landschap. “Nu wordt het Reigersbroek, onderdeel van Landgoed Rozendaal, weer stukje bij beetje natte natuur.”

MAAIEN

Om het gebied weer te kunnen omvormen tot vochtige hooilanden met vennen, is Het Limburgs Landschap – met financiële steun van de provincie – begin jaren negentig actief begonnen met het aankopen van landbouwgrond. Jos: “Die grond moet eerst geschikt worden gemaakt voor de plantensoorten die hier thuishoren. Daarom zijn we gaan plaggen, zodat de voedselarme bodem weer aan de oppervlakte komt. Op de al eerder ingerichte natuurgebieden groeien nu

weer soorten als ratelaar en verschillende soorten orchideeën. Ook moerassprinkhaan, geelgors en bijzondere dagvlinders als het staartblauwtje hebben de nieuwe natuurterreinen inmiddels al ontdekt.” Bij het terugbrengen van die oorspronkelijke plantensoorten is een belangrijke rol weggelegd voor Wim Janssen. Al 18 jaar werkt hij in het Reigersbroek. Janssen, geboren op boerderij de Schrevenshof op het landgoed, kent het gebied dan ook op zijn duimpje. “Vroeger was het hier altijd nat”, herinnert hij zich. “Maar in de loop der tijd heb ik het steeds droger zien worden.”

BESCHUTTING

Van ongeveer eind juli tot oktober is Wim met zijn maaimachine regelmatig te vinden in Reigersbroek. “Na zo veel jaren heb ik er een neus voor gekregen waar het terrein nat is. Dat zie je aan de begroeiing.

Al 18 jaar werkt Wim Janssen voor Het Limburgs Landschap. Door jaarlijks te maaien en het maaisel af te voeren komen geleidelijk de bloemrijke graslanden terug in het Reigersbroek. Foto's Henk Heijligers.

Dit project is mede mogelijk gemaakt door Provincie Limburg.

provincie limburg

Als ik bijvoorbeeld in de buurt van riet kom, weet ik dat ik moet uitkijken en voorzichtig aan de rand moet maaien. Want voor je het weet zakt de tractor weg in de natte ondergrond.”

Wim heeft intussen zo zijn eigen manier van maaien ontwikkeld: “Van elk perceel maai ik maximaal tweederde van de oppervlakte. Zo blijft er voldoende beschutting voor dieren en voedsel voor de insecten. Ik maai ook niet in rechte banen, door een wat onregelmatiger patroon aan te houden ziet het er een stuk natuurlijker uit.”

KLOKJESGENTIAAN

Om de bijzondere plantengroei op de nieuw geplagde terreinen te stimuleren wordt zaadrijk maaisel van bloemrijke hooilanden uit de omgeving gehaald en uitgestrooid op de kale bodem. “Die zaden

vormen de bron voor nieuwe planten die het jaar erna opkomen. Bij de jaarlijkse maaibeurt worden ook zaden van de gemaaide planten door de maaimachine verspreid. Daardoor is bijvoorbeeld de klokjesgentiaan nu op verschillende plekken in het Reigersbroek te vinden.” Tijdens het werk houdt Wim nauwlettend in de gaten waar hij wel of niet moet maaien. “Je wilt niet dat er een kaal hooiland overblijft, dus sommige wilgenstruiken laat ik bewust staan. Plekken waar het dit jaar niet nodig is om te maaien, sla ik gewoon over. Samen met Jos bekijk ik welke planten we willen behouden. Soms moeten die dan juist worden gemaaid, om ze niet door grassen te laten overwoekeren.”

REIGERS

Het maaien is en blijft een proces van

‘trial and error’. “Er komen ook soorten op die we liever niet willen hebben”, zegt Jos. “Maar Wim weet ook dan wat hij moet doen, hij heeft alle kennis in huis. Dat is de kracht van onze jarenlange samenwerking.”

En dus verwacht Jos dat over een tijd in de wat drogere delen van het Reigersbroek zich soorten als rapunzelklokje en zandblauwtje vestigen en in de vochtige delen onder andere het zompvergeet-me-nietje. Wim ziet nu al meer dieren dan vroeger, ook de grote zilverreiger en de blauwe reiger ziet hij tijdens het maaien regelmatig. Zo doet het Reigersbroek zijn naam weer eer aan.

TEKST: MEYKE HOUBEN